

**11η Ευρωπαϊκή Ημέρα Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων,
28 Ιανουαρίου 2017**

**Η εμπειρία από την εφαρμογή της νομοθεσίας για την
προστασία των προσωπικών δεδομένων στις
ηλεκτρονικές επικοινωνίες**

**Εν όψει της αναθεώρησης της οδηγίας
e-Privacy (2002/58/EK).**

**A. Πεδίο εφαρμογής – Δικαιώματα Συνδρομητών και Χρηστών για τον Έλεγχο
της Επικοινωνίας τους – Γ. Ρουσόπουλος**

**B. Προσωπικά Δεδομένα στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες – Απόρρητο,
Ασφάλεια, Δεδομένα θέσης και Κίνησης – Ε. Σιουγλέ**

**Γ. Προσωπικά Δεδομένα στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες για Προωθητικούς
Σκοπούς – Δημιουργία Προφίλ – Γ. Παναγοπούλου**

ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

www.dpa.gr

Η εμπειρία από την εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

-

Εν όψει της αναθεώρησης της οδηγίας e-Privacy (2002/58/EK).

-

Α. Πεδίο εφαρμογής – Δικαιώματα Συνδρομητών και Χρηστών για τον Έλεγχο της Επικοινωνίας τους

Δρ. Γεώργιος Ρουσόπουλος
grousopoulos at dpa.gr

ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

www.dpa.gr

Επισκόπηση παρουσίασης

- Ανάγκη ειδικότερων κανόνων για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες
- Αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο
- Πεδίο εφαρμογής e-Privacy νομοθεσίας
- Κανόνες επεξεργασίας – βάσεις νόμιμης επεξεργασίας
- Η Συγκατάθεση στο ν. 3471/2006 – οδηγία 2/2011
- Δικαιώματα των συνδρομητών για τον έλεγχο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών
 - Αναλυτικές χρεώσεις
 - Αναγνώριση κλήσης και σχετικές λειτουργίες
 - Απαγόρευση προώθησης
- Λειτουργίες καταλόγων συνδρομητών.

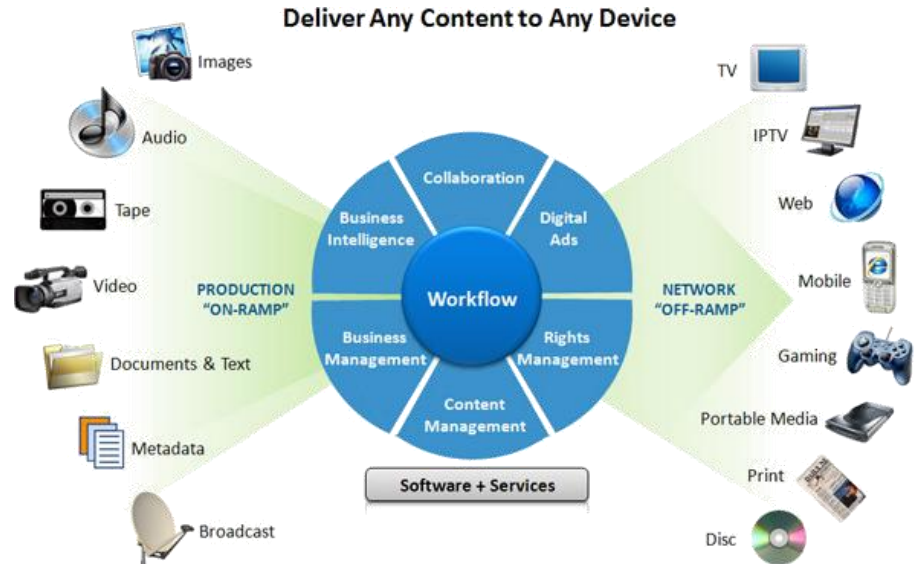
ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

www.dpa.gr

Γιατί e-Privacy;

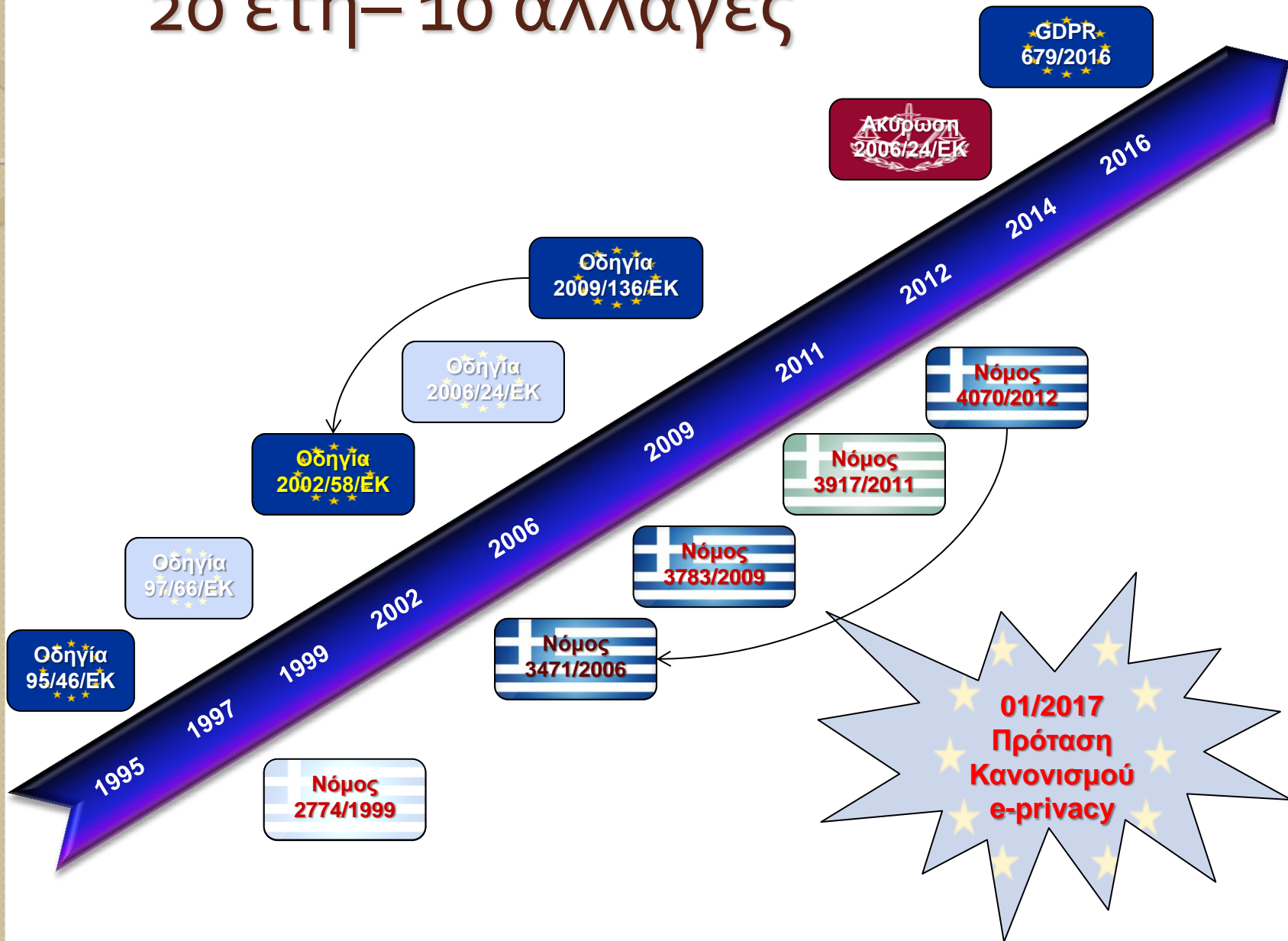
Ανάγκη ειδικότερων κανόνων!

Οι ΤΠΕ ανατρέπουν, όλο και περισσότερο, τις παραδοσιακές δομές της αγοράς δημιουργώντας μια **ενιαία, παγκόσμια υποδομή** για την παροχή ευρέος φάσματος **ηλεκτρονικών υπηρεσιών**

- **Απαιτείται:** Προστασία θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών ΦΠ (άρ. 7 και 8 Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Ε.Ε. - άρ. 19 και 9Α Συντάγματος) και εννόμων συμφερόντων ΝΠ
 - Προστασία προσωπικών δεδομένων σε συνδυασμό με την Προστασία απορρήτου της ηλεκτρονικής επικοινωνίας
- **Στόχοι:**
 - **Ίδιο επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων** και της ιδιωτικής ζωής σε όλους τους χρήστες υπηρεσιών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό, ανεξάρτητα από τις χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες
 - **Εναρμόνιση νομοθεσίας** ώστε να αποφεύγονται τα εμπόδια στην εσωτερική αγορά για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

20 έτη – 10 αλλαγές

ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

www.dpa.gr

e-Privacy; Το πεδίο εφαρμογής

Παροχή διαθέσιμων στο κοινό **υπηρεσιών επικοινωνιών** σε **δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικής επικοινωνίας**

Περιλαμβάνονται:

Παραδοσιακοί πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας (τηλεφωνίας, διαδικτύου, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κλπ.) στην επικράτεια του κράτους μέλους

Δεν περιλαμβάνονται:

«Ανταγωνιστικές» υπηρεσίες επικοινωνίας (π.χ. εφαρμογές μηνυμάτων, S/W VoIP εφαρμογές)

Ιδιωτικά ή μη, ανοιχτά στο κοινό δίκτυα (π.χ. δίκτυα εταιρειών, ακαδημαϊκά δίκτυα, δημόσια WiFi, WiFi που παρέχονται σε πελάτες/επισκέπτες καταστημάτων)

- Έννοια **συνδρομητή** (ΦΠ ή ΝΠ) και **χρήστη** (ΦΠ).
- Επιπλέον εφαρμογή σε ειδικούς τομείς:
 - Αζήτητη επικοινωνία
 - Τερματικός εξοπλισμός

e-Privacy; Αλλαγές στο πεδίο εφαρμογής

- Εφαρμόζεται συμπληρώνοντας τον **GDPR**
- Περιλαμβάνονται :
 - **ΟΤΤ πάροχοι** (π.χ. εφαρμογές messaging και VoIP)
 - Επικοινωνία **“machine to machine”** εφόσον αυτή συνδέεται με προσωπικά δεδομένα (IoT).
 - Όπως και ο GDPR δεν έχει σημασία η έδρα του παρόχου.
- Ο κανονισμός συνδέεται επίσης με την πρόταση οδηγίας για Ευρωπαϊκό Κώδικα Ηλεκτρονικής Επικοινωνίας και τη νομοθεσία για τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών.
 - “electronic communications network’ means transmission systems, *whether or not based on a permanent infrastructure or centralised administration capacity...*”
 - “electronic communications service’ means ... and/or services consisting wholly or mainly in the conveyance of signals such as transmission services used for the provision of machine to machine services and for broadcasting but excludes services providing, or exercising editorial control over, content ...”
- Αντικατάσταση συνδρομητή και χρήστη από **«τελικό χρήστη»**
 - Χρήστης υπηρεσιών επικοινωνίας (ΝΠ ή ΦΠ) που δεν είναι πάροχος. Διαφοροποίηση ρυθμίσεων για ΝΠ ή ΦΠ εντός των ειδικών ρυθμίσεων
- Με την πρόταση κανονισμού εισάγονται ρυθμίσεις για **S/W** και **Browsers** που ουσιαστικά θεωρούνται τερματικές συσκευές και οφείλουν να έχουν ρυθμίσεις στην κατεύθυνση του privacy by design και privacy by default

ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

www.dpa.gr

Κανόνες επεξεργασίας σήμερα

- Στην οδηγία 2002/58/EK δεν υπάρχουν γενικοί κανόνες επεξεργασίας, αλλά ειδικοί, στα είδη δεδομένων (κίνησης – θέσης).
- Αντίθετα, στο ν.3471/2006 υπάρχουν κανόνες για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο **πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας**
 - **Συγκατάθεση** συνδρομητή ή χρήστη (προφανώς ανάλογα με το ποιου τα δεδομένα υπόκεινται σε επεξεργασία) μετά από κατάλληλη ενημέρωση
 - Επεξεργασία **αναγκαία** για την **εκτέλεση σύμβασης** ή για τη λήψη μέτρων κατά το προσυμβατικό στάδιο.
- ? Εφαρμογή του ν. 3471/2006 σε όλο το φάσμα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων από ένα πάροχο; *Ακόμα κι αν δεν αφορά δεδομένα κίνησης και θέσης;*
 - Η Αρχή στη γνωμοδότηση 1/2015 για την ανταλλαγή δεδομένων οφειλετών παρόχων τηλεφωνίας εφαρμόζει το ν. 2472/1997 για τα δεδομένα οφειλών των συνδρομητών.

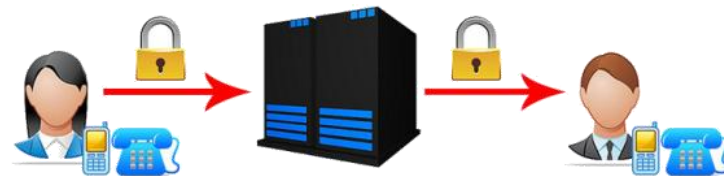

Κανόνες επεξεργασίας με την πρόταση Κανονισμού

- Στο βαθμό που είναι **απαραίτητο** για τη **μετάδοση επικοινωνίας**,
- Ασφάλεια δικτύου και υπηρεσιών και ανίχνευση τεχνικών προβλημάτων

• Περιεχόμενο:

Μόνο για παρόχους υπηρεσιών (όχι δικτύου)

- Συγκατάθεση τελικού χρήστη για παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας (μόνο αν η υπηρεσία δεν μπορεί να παρασχεθεί χωρίς επεξεργασία περιεχομένου)
- Συγκατάθεση όλων των τελικών χρηστών και διαβούλευση με Αρχές (για υπηρεσίες που δεν μπορεί να παρασχεθούν με ανωνυμοποιημένα δεδομένα).

• Μεταδεδομένα:

- QoS
- Χρέωση συνδρομητών, πληρωμή διασυνδέσεων, ανίχνευση και διακοπή απάτης ή κατάχρησης, συνδρομητικές υπηρεσίες
- Συγκατάθεση τελικού χρήστη (αν η υπηρεσία δεν μπορεί να παρασχεθεί ανώνυμα)
- **Αρμόδιες** για την εφαρμογή του e-privacy Κανονισμού προτείνεται να είναι οι **Αρχές** που είναι αρμόδιες για τον **GDPR**, με την ίδια μεθοδολογία (π.χ. συνεκτικότητα, EDPB κλπ)
 - Πρέπει να προβλεφθούν κατάλληλες αρμοδιότητες για τον έλεγχο (π.χ. πρόσβαση στα δεδομένα που είναι απαραίτητα για τον έλεγχο)

Η Συγκατάθεση στο ν. 3471/06

- Άρ. 5 παρ. 3: ... η σχετική δήλωση δίδεται εγγράφως ή με ηλεκτρονικά μέσα. Στην τελευταία περίπτωση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας εξασφαλίζει ότι ο συνδρομητής ή χρήστης ενεργεί **με πλήρη επίγνωση των συνεπειών** που έχει η δήλωσή του η οποία **καταγράφεται με ασφαλή τρόπο**, είναι **ανά πάσα στιγμή προσβάσιμη** στον χρήστη ή συνδρομητή και *μπορεί οποτεδήποτε να ανακληθεί*
- **Οδηγία 2/2011 ΑΠΔΠΧ**: Προσδιορισμός της μεθόδου λήψης συγκατάθεσης
 - ☑ **Ενημέρωση**: διακριτή από τη γενική ενημέρωση (π.χ. όρους ιστοσελίδας)
 - ☑ **Βεβαιότητα** ότι ο χρήστης έλαβε την ενημέρωση (π.χ. αναδυόμενο παράθυρο, κύλιση σε σελίδα, υποχρεωτική προβολή)
 - ☑ **Επιβεβαίωση της πρόσβασης του χρήστη** στο ηλεκτρονικό μέσο επικοινωνίας και σχετική ενέργεια
 - ✉ **e-mail**: τουλάχιστον αποστολή επιβεβαίωσης μετά την αρχική δήλωση
 - 📄 **SMS**: απλή επιβεβαίωση όταν υπάρχει αρχικό μήνυμα χρήστη ή αλλιώς **double opt-in** (απόλυτη βεβαιότητα ότι ο χρήστης έχει πρόσβαση)
 - ☑ Προσκλήσεις προς τρίτους: ο υπεύθυνος μπορεί να διευκολύνει, αλλά όχι να χρησιμοποιήσει χωρίς επιβεβαίωση
 - ☑ Υποχρέωση υπευθύνων: Τήρηση ηλεκτρονικού αρχείου συγκαταθέσεων – αποφυγή μαζικής καταχώρισης

Δικαιώματα για τον έλεγχο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (1)

Αναλυτικές Χρεώσεις

Οι συνδρομητές έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν μη αναλυτικούς λογαριασμούς

Ejercicios							
EJERCICIOS	CUOTA	CONEXION	SAM	OTROS	ATRASOS	DESCUENTOS	BASE IMPONIBLE
2007	800000	0	400000	8000	10000	-6000	1212000
2006	300000	0	0	0	0	0	300000

Periodos							
PERIODOS	CUOTA	CONEXION	SAM	OTROS	ATRASOS	DESCUENTOS	BASE IMPONIBLE
OCTUBRE	100000	0	0	0	0	0	100000
NOVIEMBRE	100000	0	0	0	0	0	100000
MAYO	100000	0	0	0	0	0	100000
MARZO	100000	0	0	0	0	0	100000
JUNIO	100000	0	0	0	0	0	100000
JULIO	200000	0	400000	8000	10000	-6000	612000
FEBRERO	100000	0	0	0	0	0	100000
ENERO	100000	0	0	0	0	0	100000
DICIEMBRE	100000	0	0	0	0	0	100000
ABRIL	100000	0	0	0	0	0	100000

Operadores							
OPERADORES	CUOTA	CONEXION	SAM	OTROS	ATRASOS	DESCUENTOS	BASE IMPONIBLE
TELEFONICA	1100000	0	400000	8000	10000	-6000	1512000

Facturas							
FACTURAS	CUOTA	CONEXION	SAM	OTROS	ATRASOS	DESCUENTOS	BASE IMPONIBLE
K12.0001	100000	0	0	0	0	0	100000
K11.0001	100000	0	0	0	0	0	100000
K10.0001	100000	0	0	0	0	0	100000
K07.0002	200000	0	400000	8000	10000	-6000	612000
K06.0002	100000	0	0	0	0	0	100000
K05.0002	100000	0	0	0	0	0	100000
K04.0002	100000	0	0	0	0	0	100000
K03.0002	100000	0	0	0	0	0	100000
K02.0002	100000	0	0	0	0	0	100000
K01.0002	100000	0	0	0	0	0	100000

Tipologías							
TIPOLOGÍAS	CUOTA	CONEXION	SAM	OTROS	ATRASOS	DESCUENTOS	BASE IMPONIBLE
STB	1000000	0	200000	4000	5000	-3000	1206000
ADSL	100000	0	200000	4000	5000	-3000	306000

Conceptos							
CONCEPTOS	CUOTA	CONEXION	SAM	OTROS	ATRASOS	DESCUENTOS	BASE IMPONIBLE

- **ν. 3471/06 – αρ. 7**
 - Ενημέρωση χρηστών από συνδρομητή για αναλυτικό λογαριασμό
 - Απαλοιφή 3 τελευταίων ψηφίων όταν το ζητήσει ο συνδρομητής
- **Οδηγία 115/2001 ΑΠΔΠΧ:** συνάγεται ότι ο εργοδότης πρέπει να διαγράφει τα τρία τελευταία ψηφία, αν λαμβάνει αναλυτικό λογαριασμό
- Στο νέο κανονισμό δεν υπάρχει ρητή αναφορά στο δικαίωμα αυτό. Μπορεί όμως να συναχθεί, καθώς εφαρμόζεται το γενικότερο πλαίσιο του GDPR.

Δικαιώματα για τον έλεγχο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2)

- ✓ Λειτουργίες **αναγνώρισης κλήσης** (ένδειξη ταυτότητας γραμμής – Caller ID - CID)
- ✓ Δικαίωμα **απόκρυψης** στον καλούντα
- ✓ Δικαίωμα **απόκρυψης εισερχόμενης** γραμμής στον καλούμενο
- ✓ Δικαίωμα **απόρριψης κλήσης** που γίνεται **με απόκρυψη** (επέμβαση της Αρχής 2010-2011)
- ✓ Δικαίωμα **απόκρυψης ένδειξης συνδεδεμένης γραμμής** (COLR)
- ☒ Η απόκρυψη δεν ισχύει για :
 - α) Κακόβουλες κλήσεις με ειδική διαδικασία εξουδετέρωσης (πράξη ΑΔΑΕ)
 - β) Κλήσεις άμεσης επέμβασης
 - Η άρση της απόκρυψης είναι σήμερα αρμοδιότητα της ΑΔΑΕ (παλιότερα της ΕΕΤΤ).
- ✓ Δικαίωμα **απαγόρευσης προώθησης** κλήσης.

Κατάλογοι συνδρομητών

- Άρ.10 ν. 3471/06: Βασικός κανόνας είναι το **opt-out των ΦΠ** μετά από **προηγούμενη ενημέρωση**
 - 📖 Ειδική **ενημέρωση** για **προηγμένες λειτουργίες αναζήτησης** (π.χ. αντίστροφη αναζήτηση) και για **διαβίβαση σε τρίτους** αποδέκτες, για τον ίδιο σκοπό.
 - 📖 Χρήση για άλλο σκοπό απαιτεί **εκ νέου συγκατάθεση**
 - 📖 Το δικαίωμα opt-out μπορεί να ασκηθεί και ως προς μερικά δεδομένα (π.χ. διεύθυνση – φύλο)
 - 📖 Για ΝΠ δεν υπάρχει κάποια ουσιαστική προστασία για τα στοιχεία ταυτοποίησης. Έχουν δυνατότητα να συγκατατεθούν σε δημοσίευση περισσότερων στοιχείων.
 - 📖 Στην Αρχή έχουμε κυρίως περιστασιακές καταγγελίες που αντιμετωπίζονται ατομικά
 - 🔗 Σημαντικότερες υποθέσεις: Calino και Πειραιώς DS
 - 📖 Με τον κανονισμό προβλέπεται **opt-in για ΦΠ** και ειδικό για κάθε περίπτωση (π.χ αναζήτηση) και **opt-out για ΝΠ**.

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας

Συνεχίζουμε...

ΑΡΧΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

www.dpa.gr